

Vogels in het Werelderfgoed Waddenzee

Enorme zwermen vogels vormen dichte wolken boven het wad, uit duizenden snavels schalt geluid in de broedkolonies: de Waddenzee langs de Noordzeekust van Denemarken, Duitsland en Nederland is één van de vogelrijkste gebieden ter wereld. Tien tot twaalf miljoen ganzen, eenden, wadvogels, meeuwen en sterns rusten, foerageren, ruïen en broeden hier.

De wad- en watervogels zijn het talrijkst tijdens de trek in het voorjaar en najaar als ze onderweg zijn tussen hun broedgebied in het arctische noorden en de wintergebieden in het zuiden. In de Waddenzee rusten ze en eten ze voordat ze verder noord- of zuidwaarts trekken.

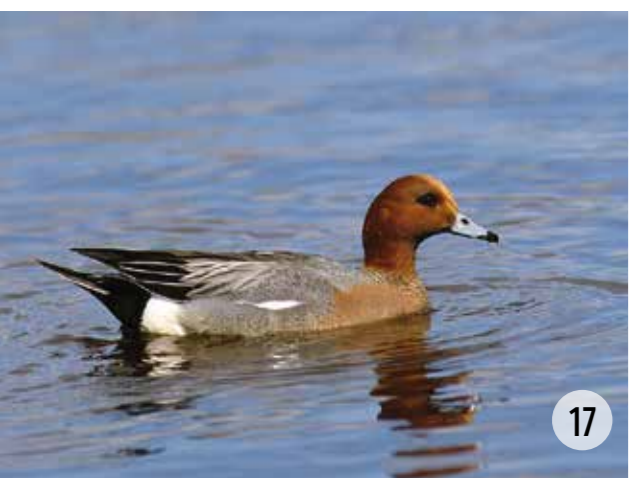
Ook voor de bescherming van deze vogels is de Waddenzee een beschermd gebied geworden. Als grootste aaneengesloten wadengebied ter wereld is de Waddenzee onmisbaar voor het behoud van de soortenrijkdom op aarde. In 2009 werd zij erkend als werelderfgoed door UNESCO. Deze erkenning waarborgt de instandhouding van dit unieke gebied voor ons en voor komende generaties.

Bezoekers kunnen de vogelrijkdom op veel plaatsen goed zien en beleven, met name tijdens speciale voegelexcursies.

 waddenzee-werelderfgoed.nl
waddenzee.nl

- Scholeksters** (*Haematopus ostralegus*) zijn de meest opvallende broedvogels in de Waddenzee en het hele jaar aanwezig.
- Met zijn lange gebogen snavel kan de **wulp** (*Numenius arquata*) wormen diep uit de bodem halen.
- Bergeenden** (*Tadorna tadorna*) broeden in hollen (hier met kuiken). In de nazomer komen ongeveer 200.000 bergeenden uit heel Noordwest-Europa samen op het wad bij de monding van de Elbe. Tijdens de rui kunnen ze niet vliegen en zijn ze kwetsbaar.
- Bijna alle **bonte strandlopers** (*Calidris alpina*) die uit arctische gebieden wegtrekken komen samen in de Waddenzee. Ze zijn daar de meest voorkomende vogels tijdens de trek. Er werden al troepen van meer dan één miljoen vogels waargenomen.
- Ook de **zilverplevier** (*Pluvialis squatarola*), hier een mannetje in broedkleed, broedt in de arctische gebieden.
- Geen vogel trekt over grotere afstanden dan de **noordse stern** (*Sterna paradisaea*). Deze vogels vliegen ongeveer 90.000 km per jaar. Een deel broedt in de Waddenzee en is daar goed beschermd.
- Sommige wadvogels vormen zulke **grote groepen** dat het wel rookwolken lijken die boven het wad dansen.
- Rotganzen** (*Branta bernicla*) waren eens bijna verdwenen. Maar dankzij een jachtverbod zijn deze arctische ganzen nu weer talrijk. Tijdens de maandenlange winterrust in het wadgebied grazen ze vooral op de kwelders en in de polders.
- De **bontbekplevier** (*Charadrius hiaticula*) broedt op kale plekken zoals stranden. Door verstoring en bebouwing zijn ze zeldzaam geworden.
- Tureluurs** (*Tringa totanus*) broeden vooral op onbeweide kwelders. In het binnenland zijn ze door intensieve landbouw zeldzaam geworden.
- De kleine **dwergstern** (*Sterna albifrons*) legt zijn eieren in een kuilje in het zand. Door predatoren, onoplettende recreanten en hoge waterstanden zijn deze vogels zeldzaam geworden.
- Eidereenden** (*Somateria mollissima*) komen het hele jaar voor in de Waddenzee. Ze bemachtigen hun voedsel zwemmend en duikend. Daarbij eten ze voornamelijk schelpdieren die op de bodem leven.
- Veel **zilvermeeuwen** (*Larus argentatus*) broeden op de eilanden in de Waddenzee. Met hun luide roep laten ze bezoekers het ultieme natuurgevoel beleven.
- Op veel stranden zien we de arctische **drieteenstrandlopers** (*Calidris alba*) die daar voedsel zoeken.
- Kluten** (*Recurvirostra avosetta*) broeden het liefst in de buurt van slijkgwad (hier met kuiken). Met hun lange snavel foerageren ze in ondiep water.
- Kanoeten** (*Calidris canutus*) leggen grote afstanden af zonder tussenstop. Ze eten zich vet aan schelpdieren en verdubbelen hun gewicht zodat ze genoeg brandstof hebben voor de 4000 km lange vlucht naar het noorden.
- De arctische **smient** (*Anas penelope*) is een vegetariër en foerageert op kwelders en polders.
- Rosse grutto's** (*Limosa lapponica*) broeden in het noorden van Scandinavië en Rusland. Bijna allemaal benutten ze het wad als rust- en foerageergebied tijdens de trek. Hier mannetjes (rood) en vrouwtjes (grijs).
- Op veel eilanden broeden weer **lepelaars** (*Platalea leucorodia*). Deze soort was bijna verdwenen maar de aantallen nemen weer toe en de vogels worden goed beschermd.
- De **zeearend** (*Haliaeetus albicilla*) was compleet verdwenen uit het wadengebied. Dankzij milieu- en natuurbescherming nemen de aantallen weer toe en broeden zeearenden weer langs de kusten van de Waddenzee.
- De Waddenzee is de belangrijkste **schakel voor de vogeltrek langs de Oost-Atlantische trekroute**. De broedgebieden strekken zich uit van Noordoost-Canada tot Noord-Siberië en de wintergebieden reiken tot Zuid-Afrika en voor de noordse stern zelfs tot Antarctica.

Tijdens hoogwater komen alle vogels die op het wad foeragerden in grote aantallen samen op **hoogwatervluchtplaatsen**. Op deze foto ziet u een grote groep Bonte strandlopers.

© WWF Duitsland, Berlin
Contact: WWF Waddenzeebureau, Hafenstr. 3, D-25813 Husum, husum@wwf.de
1e Nederlandse editie, augustus 2015, vertaling van een Duitse poster (3de editie, 2014)
Gedrukt op 100% gerecycled papier
Lay-out: Lieke van der Meulen, Grafik, Lütbeck
Foto's: Ralph Frank: 20, Frank Hecker: 17, Jan van de Kam: 2, 3, 5, 7, 9, 11, 15, 16, 19,
Hans-Ulrich Römer: grote foto en tevens 1, 6, 8, 12, 13, 14, 18, Martin Stock: 4, 10
Realisatie met steun van: Bingo Umweltpollsterie Schleswig-Holstein